

**27 april
2016**

Onderzoek:

'Koningsdag 2016'

<http://opiniepanel.eenvandaag.nl>

Over het EenVandaag Opiniepanel

Het EenVandaag Opiniepanel bestaat uit ruim 50.000 mensen. Zij beantwoorden vragenlijsten op basis van een online onderzoek. De uitslag van de peilingen onder het EenVandaag Opiniepanel zijn na weging representatief voor zes variabelen, namelijk leeftijd, geslacht, opleiding, burgerlijke staat, spreiding over het land en politieke voorkeur gemeten naar de Tweede Kamerverkiezingen van 2012. Panelleden krijgen ongeveer één keer per week een uitnodiging om aan een peiling mee te doen. Op de meeste onderzoeken respondeert 50 tot 60 procent van de panelleden.

Koningsdag 2016

27 april 2016

Over dit onderzoek

Aan het onderzoek deden 30.000 leden van het EenVandaag Opiniepanel mee. Het onderzoek vond plaats van 21 tot en met 26 april 2016. Het onderzoek is na weging representatief voor zes variabelen.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met onderzoeker Petra Klapwijk:

Petra.klapwijk@eenvandaag.nl

Samenvatting: Onderzoek Koningsdag: 'koning moet belasting betalen'

Er moet een grondwetswijziging komen om te zorgen dat de koning en zijn familie belasting gaan betalen, net als iedere andere Nederlander. Dit vindt een meerderheid (61 procent) van de deelnemers aan het jaarlijkse Koningsdag onderzoek van EenVandaag. Drie van de tien ondervraagden (30%) vinden het niet nodig dat de Oranjes belasting betalen. Ook wil driekwart (73%) graag dat de kosten voor de restauratie van de Gouden Koets openbaar gemaakt worden. Aan het onderzoek deden 30.000 mensen mee.

De koning, koningin en prinses Beatrix betalen geen belasting over de uitkering die ze krijgen. De koning krijgt bijna 9 ton, plus 4,5 miljoen voor privépersoneel en onkosten. Onlangs werd in de Tweede Kamer een motie aangenomen die het kabinet oproept om de belastingvrijstelling op te heffen. Hiervoor is een langdurige en ingewikkelde grondwetswijziging nodig. Ook zou de uitkering eerst verdubbeld moeten worden om er vervolgens belasting over te betalen. Premier Rutte vindt dit te ingewikkeld en weigert om aan de uitvoering mee te werken. De ondervraagden vinden de procedure echter geen bezwaar (56 procent).

Groene Draeck zelf betalen

De deelnemers zijn ook kritisch over andere kosten van het koningshuis. Maar liefst 78 procent vindt het niet acceptabel dat de onderhoudskosten voor de Groene Draeck, de boot van prinses Beatrix, door het ministerie van Defensie betaald worden. De kosten bleken de afgelopen jaren hoger dan gepland. De deelnemers zien liever dat Beatrix en haar familie deze zelf betalen.

Waardering voor maatschappelijke betrokkenheid

Ondanks de kritiek op de kosten is het vertrouwen in Willem-Alexander al sinds zijn aantreden onveranderd hoog, destijds was het 80 procent, nu 77 procent. Dat de koning zich regelmatig uitsprekt over grote maatschappelijke kwesties als vluchtelingen en aanslagen valt goed (73%). Onlangs deed hij dit nog op de markt in Den Haag na de aanslagen in Brussel. *'Hij presenteert het misschien wat stijfjes, maar het past mooi bij*

een modern koningschap', aldus een ondervraagde. Veel deelnemers vinden dat hij nog wel wat meer zijn eigen mening mag geven.

Mantel Máxima mag

Máxima is net als ieder jaar het populairste lid van het Koninklijk Huis. De jas die ze onlangs in Duitsland droeg lijkt nauwelijks invloed te hebben. Een kleine meerderheid (54%) ziet geen probleem in de jas waarvan de versieringen volgens critici op hakenkruisen zouden lijken. Een derde (32%) vindt de jas niet kunnen. Willem-Alexander eindigt op de tweede plaats en mr. Pieter van Vollenhoven is derde.

Vragenlijst en uitslagen

ALGEMEEN EN WAARDERING

Hoeveel vertrouwen heeft u in Willem-Alexander als koning?

- Heel veel vertrouwen 26%
- Tamelijk veel vertrouwen 51%
- Niet zo veel vertrouwen 10%
- Helemaal geen vertrouwen 7%
- Weet niet / geen mening 6%

Hoeveel vertrouwen heeft u in Máxima als koningin?

- Heel veel vertrouwen 31%
- Tamelijk veel vertrouwen 46%
- Niet zo veel vertrouwen 9%
- Helemaal geen vertrouwen 8%
- Weet niet / geen mening 6%

Als u Willem-Alexander een rapportcijfer zou geven voor zijn koningschap, welk cijfer zou dat dan zijn?

7,3 (was afgelopen jaren 7,5)

Als u Maxima een rapportcijfer zou geven als koningin, welk cijfer zou dat dan zijn?

7,5 (was afgelopen jaren 7,7)

Willem-Alexander zit inmiddels drie jaar op de troon.

Hoe vindt u dat Willem-Alexander het de afgelopen drie jaar gedaan heeft als koning?

Heel goed 38%

Redelijk goed 45%

Niet zo goed 6%

Helemaal niet goed 5%

Weet niet / geen mening 6%

Koning Willem-Alexander spreekt regelmatig over grote maatschappelijke kwesties als aanslagen en vluchtelingen.

In zijn kersttoespraak stond hij stil bij de aanslagen in Parijs en de vluchtelingencrisis. We hoeven onze angst niet weg te stoppen, maar we moeten ons er ook niet door laten beheersen, zo stelde de koning.

Na de aanslagen in Brussel sprak hij zijn medeleven uit op de markt in Den Haag. 'We moeten onze rug recht houden' zei hij en geloven in onze open en vrije samenleving waaraan iedereen ongeacht zijn afkomst in Nederland moet kunnen deelnemen.

Wat vindt u van de manier waarop de koning zich uitspreekt over grote maatschappelijke kwesties als aanslagen en vluchtelingen?

Heel goed 33%

Tamelijk goed 40%

Niet zo goed 10%

Heel slecht 8%

Weet niet / geen mening 9%

FAVORIETE ROYAL

**Wie van de onderstaande leden van het Koninklijk Huis is uw favoriet?
Tussen haakjes staan de cijfers uit het Koningsdag onderzoek uit 2015.**

1. Koningin Maxima 33% (was 33%)

2. Koning Willem-Alexander 20% (was 15% dus wel iets gestegen)
3. Prof. Mr. Pieter van Vollenhoven 10% (was 10%)
4. Prinses Beatrix 6% (was 7%)

In EenVandaag besteden we dit jaar ook aandacht aan buitenlandse koningshuizen.

We leggen u een aantal bekende leden van buitenlandse koningshuizen voor. Wie is uw favoriet?

Nb: 44 procent van de ondervraagden heeft hier 'weet niet' ingevuld

1. Prinses Victoria (Zweden) 9,2%
2. Prins William (Engeland) 9,1%
3. Koningin Elizabeth (Engeland) 8,1%
4. Hertogin Kate Middleton (Engeland) 7,9%
5. Koningin Mathilde (België) 3,2%
6. Prinses Mette-Marit (Noorwegen) 3,1%
7. Koningin Margarethe (Denemarken) 3,0%
8. Prins Charles (Engeland) 2,1%

9 tm 17, niet meer dan 1% van de stemmen:

Koning Filip (België)

Koning Mohammed (Marokko)

Prins Albert (Monaco)

Prinses Charlene (Monaco)

Koning Harald (Noorwegen)

Prins Haakon (Noorwegen)

Koning Felipe (Spanje)

Koningin Letizia (Spanje)

Koning Carl Gustaf (Zweden)

JAS VAN MAXIMA

Vorige week ontstond ophef over een jas die koningin Máxima droeg bij een bezoek aan Duitsland. De versieringen op de jas zouden volgens Duitse media lijken op een hakenkruis. Volgens de ontwerper was dit niet de bedoeling en gaat het om een 'klassiek geometrisch ornament'. Máxima droeg de jas al eerder in Denemarken.

Vindt u het wel of niet kunnen dat koningin Máxima deze jas in Duitsland heeft gedragen?

Dat vind ik wel kunnen 54%

Dat vind ik niet kunnen 32%

Weet niet / geen mening 14%

VIERING IN ZWOLLE

Dit jaar is de officiële viering van Koningsdag in Zwolle. De organisatie gaat ruim 9 ton kosten. De gemeente Zwolle betaalt 6 ton, de provincie draagt 3 ton bij. De landelijke overheid levert geen bijdrage.

Bent u het eens of oneens met de volgende stelling:

'De landelijke overheid zou ook moeten bijdragen aan de officiële viering van Koningsdag, zoals in Zwolle'.

Mee eens 45%

Mee oneens 39%

Weet niet / geen mening 16%

KOSTEN KONINGSHUIS

Afgelopen jaar was er veel nieuws over verschillende uitgaven voor de koning en zijn familie. Zo was er discussie over belasting betalen, de restauratie van de Gouden Koets en de kosten van de Groene Draeck.

De koning, koningin en prinses Beatrix betalen geen belasting over de uitkering die ze krijgen. Dit ligt vast in de Grondwet. De koning krijgt bijna 9 ton, plus 4,5 miljoen voor privépersoneel en onkosten.

Onlangs werd in de Tweede Kamer een motie aangenomen die het kabinet oproept om met voorstellen te komen om deze belastingvrijstelling op te heffen. Om dit uit te voeren is een langdurige procedure nodig met een ingewikkelde grondwetswijziging. Ook zou de uitkering eerst verdubbeld moeten worden om er vervolgens belasting over te betalen.

Vindt u dat koning Willem-Alexander, koningin Máxima en prinses Beatrix belasting moeten gaan betalen?

Ja 61%

Nee 30%

Weet niet / geen mening 9%

Voor een grondwetswijziging moeten zowel de Tweede als de Eerste Kamer het voorstel aannemen. Dan worden er verkiezingen gehouden en moeten beide Kamers het voorstel nog een keer aannemen met twee derde meerderheid.

Met welke van de onderstaande uitspraken bent u het het meest eens:

'Er moet een grondwetswijziging plaatsvinden om de koning, koningin en prinses Beatrix belasting te laten betalen.' 56%

'De procedure is zo ingewikkeld dat ze beter geen belasting kunnen betalen.' 28%

Weet niet / geen mening 16%

Er zijn ook andere manieren om de koning zwaarder te belasten zonder dat daar een grondwetswijziging voor nodig is. Zo zou zijn uitkering verlaagd kunnen worden of zijn eigen bijdrage aan de kosten van bv paleizen kan verhoogd worden.

Als u moet kiezen, naar welk van de onderstaande scenario's gaat uw voorkeur dan uit?

Er moet een grondwetswijziging komen om de koning belasting te laten betalen 38%

De koning moet op een andere manier, zonder grondwetswijziging, zwaarder belast worden 31%

De koning hoeft geen belasting te betalen en hoeft niet zwaarder belast te worden 23%

Weet niet / geen mening 8%

De Gouden Koets die wordt gebruikt op Prinsjesdag is ruim 100 jaar oud en moet opgeknapt worden. Premier Rutte wil het bedrag dat daar voor uitgetrokken wordt niet openbaar maken. Volgens hem valt dit binnen de begroting van de koning en kan Willem-Alexander zelf bepalen hoe hij met zijn geld omgaat en heeft hij volgens de Grondwet recht op een 'eigen levenssfeer'. Sommige Tweede Kamerleden willen dat de kosten voor de restauratie wel openbaar gemaakt worden.

Vindt u dat de kosten voor de restauratie van de Gouden Koets openbaar gemaakt moeten worden of niet?

De kosten moeten openbaar gemaakt worden 73%

De kosten hoeven niet openbaar gemaakt worden 23%

Weet niet / geen mening 4%

Het onderhoud van de boot van koningin Beatrix, de Groene Draeck, was de afgelopen jaren duurder dan gepland. De komende jaren wordt er 95.000 euro per jaar voor uitgetrokken. Beatrix kreeg de boot van het Nederlandse volk voor haar 18e verjaardag inclusief het onderhoud. Het ministerie van Defensie betaalt dit en voert dit uit.

Volgens critici kan het onderhoud van dit type boot een stuk goedkoper. Volgens premier Rutte is het een bijzondere boot met een hoog representatief karakter en zijn de kosten daarom hoog.

Vindt u het wel of niet acceptabel dat het ministerie van Defensie 95.000 euro per jaar betaalt aan de onderhoudskosten van de Groene Draeck?

Dat vind ik wel acceptabel 15%

Dat vind ik niet acceptabel 78%

Weet niet / geen mening 7%

STAATSHOOFD

Nederland is een monarchie, wat betekent dat er een koning(in) aan het hoofd staat. In een republiek wordt het staatshoofd door het volk gekozen. Een voorbeeld daarvan is de Verenigde Staten.

Moet Nederland een monarchie blijven of een republiek worden?

Monarchie blijven 69%

Republiek worden 21%

Weet niet / geen mening 10%

In Nederland is de koning(in) het staatshoofd, dat betekent dat hij/zij aan het hoofd van de regering staat en een politieke rol heeft. In sommige andere landen beperkt de koning(in) zich tot ceremoniële functies en heeft hij/zij geen politieke invloed.

Vindt u dat de koning(in) van Nederland ook politieke invloed moet hebben, of moet hij/zij zich beperken tot ceremoniële functies?

De koning(in) moet ook politieke invloed hebben 39%

De koning(in) moet zich beperken tot ceremoniële functies 51%

Weet niet / geen mening 10%

Verwacht u dat we over 25 jaar nog een koning of koningin in Nederland hebben?

Ja 70%

Nee 17%

Weet niet / geen mening 13%

VOLKSLIED

Dichter des Vaderlands Anne Vegter vindt het tijd voor een moderner volkslied. Het Wilhelmus is volgens haar te veel verouderd. We worden niet meer overheerst door Spanje en onze maatschappij is erg veranderd. Ze wil met deskundigen gaan kijken naar de eisen waaraan een nieuw volkslied zou moeten voldoen en een nieuwe melodie zoeken.

Wat vindt u: moet het Wilhelmus ons volkslied blijven zoals het nu is, mag het een klein beetje gemoderniseerd worden of moet er een nieuw volkslied komen?

Het Wilhelmus moet ons volkslied blijven zoals het nu is 52%

Het Wilhelmus mag een klein beetje gemoderniseerd worden 24%

Er moet een heel nieuw volkslied komen 16%

Weet niet / geen mening 8%

Opiniepanel